

Monika Stromkie-Złomaniec
Dietetyk kliniczny

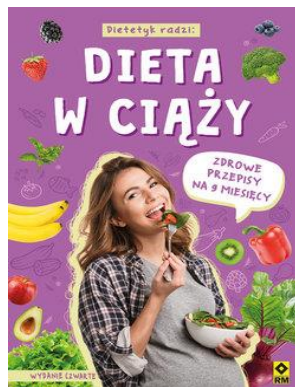
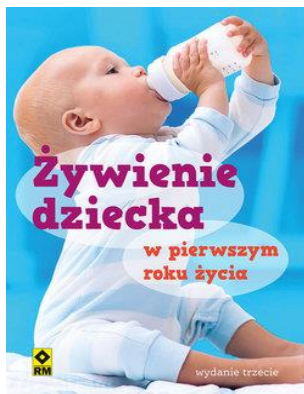
ZDROWE ODŻYWIANIE KROK PO KROKU

KWESTIE ORGANIZACYJNE

- Czas trwania: około 1,5 h
- Na koniec sesja pytań i odpowiedzi
- Dla uczestników po webinarze: materiały dodatkowe, prezentacja pdf., nagranie

KIM JESTEM I CZYM SIĘ ZAJMUJĘ ?

Monika Stromkie-Złomaniec, dietetyk kliniczny

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

#Polish
SuperFruits

dietomedica
poradnia dietetyczna

STRATEGIA DZIAŁANIA

1

Podjęcie świadomej decyzji o gotowości do zmiany nawyków żywieniowych

2

Motywacja wewnętrzna, dlaczego zmiana nawyków żywieniowych jest ważna dla Ciebie?

3

Umiejętna „walka” z **zakorzenionymi przekonaniami** , które powodowały, że uprzednio poddawałaś/eś się

4

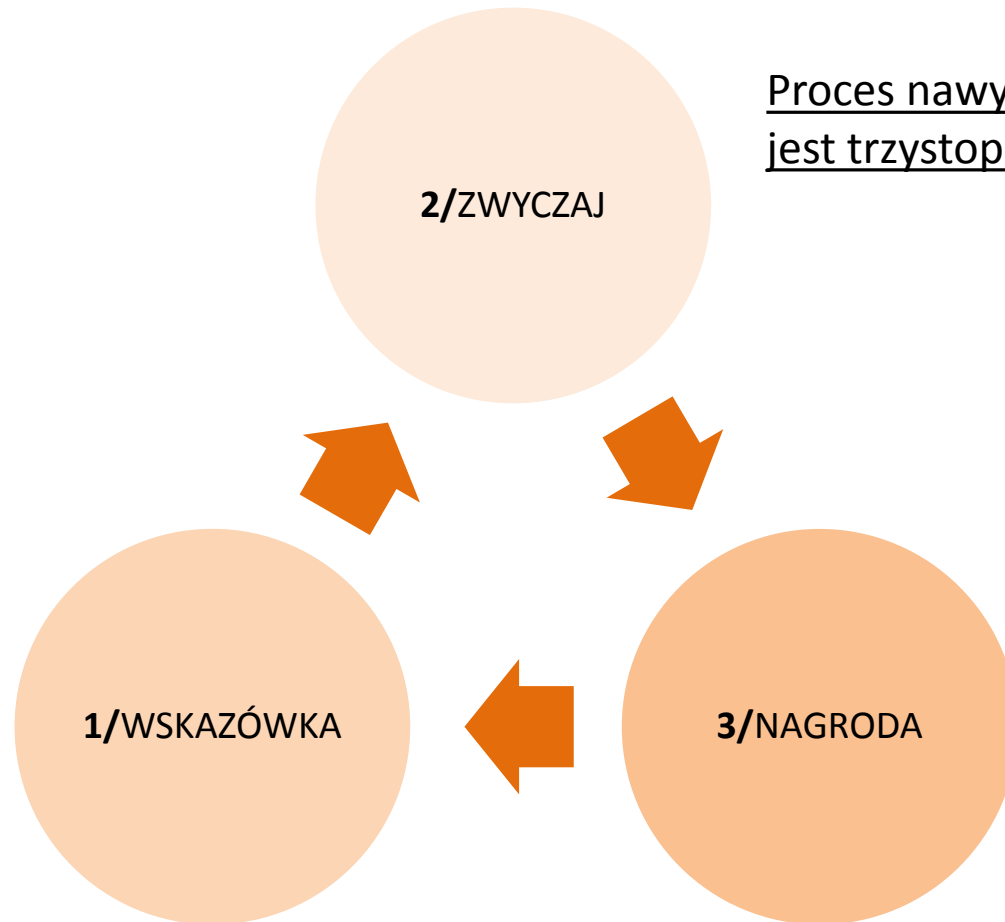
Wprowadzanie **zmian w dotychczasowym sposobie odżywiania – ZMIANA NAWYKÓW ŻYWIENIOWYCH**

NIE POSTĘPUJ ZBYT POCHOPNIE!

UGRUNTUJ SWOJĄ DECYZJĘ, **UWIERZ W SENS ZMIANY**, ZNAJDŹ TOWARZYSZA, KTÓRY CIĘ WESPRZE W TRUDNYCH CHWILACH.

TO BARDZO WAŻNE BY OSIĄGNAĆ SUKCES!

ZMIANA NAWYKÓW

Proces nawykowy w naszym mózgu jest trzystopniową pętlą

ZMIANA NAWYKÓW ŻYWIENIOWYCH METODA MAŁYCH KROKÓW

JAK ZASTOSOWAĆ METODĘ MAŁYCH KROKÓW W PRAKTYCE?

Robienie „małych kroków” czyli zmian w Twoim sposobie odżywiania służy realizacji większego celu

1

WYZNACZAJ NIEZBYT ODLEGŁE, REALNE CELE

2

ZAMIENŃ JEDEN NAWYK NEGATYWNY NA NOWY POZYTYWNY

3

DOSTRZEGAJ ZMIANY, MOŻESZ JE NOTOWAĆ. ANALIZUJ ILE JUŻ DOBREGO DLA SIEBIE ZROBIŁAŚ/EŚ

MOJE STRATEGIE ZMIANY NAWYKÓW

```
graph TD; A[MOJE STRATEGIE ZMIANY NAWYKÓW] --> B[DLA OPORNYCH]; A --> C[DLA PODJADACZY]; A --> D[DLA SKRUPULATNYCH]; B --> E[Ujemny bilans energetyczny]; C --> E; D --> E;
```

DLA OPORNYCH

*Modyfikacja posiłków.
Odchudzenie
ulubionych dań, co
skutkuje niższym
dziennym bilansem
energetycznym.*

DLA PODJADACZY

*Określenie przyczyn
podjadania i skutków.
Szukanie rozwiązań.
Może być potrzebny
specjalista- psycholog.*

DLA SKRUPULATNYCH

*Liczenie kalorii w
aplikacji*

Ujemny bilans energetyczny

Jeśli celem jest odchudzanie

STRATEGIA DLA OPORNYCH

MODYFIKACJA POSIŁKÓW

Triki, które Ci się opłacą

Kanapki, typowe śniadanie

Kajzerka (60g)	178 kcal	157 kcal	Grahamka (60g)	- 21 kcal
Masło (10g)	74 kcal	16 kcal	Serek kanapkowy (20 g)	- 58 kcal
Szynka wieprzowa (40g)	101 kcal	46 kcal	Wędlina z indyka (40g)	- 55 kcal
Ser żółty (30 ml)	114 kcal	60 kcal	Jajko na twardo	- 54 kcal
	<u>467 kcal</u>	<u>279 kcal</u>		- 188 kcal

MODYFIKACJA POSIŁKÓW

Triki, które Ci się opłacą

Jogurt pitny, owocowy

Kupny jogurt truskawkowy (400ml)	296 kcal	90 kcal	Jogurt naturalny (150g)	
		97 kcal	Banan (100 g)	
		50 kcal	Truskawki (150g)	
	<u>296 kcal</u>	<u>237 kcal</u>		- 59 kcal

MODYFIKACJA POSIŁKÓW

Triki, które Ci się opłacą

Tradycyjny obiad

Schabowy w panierce (130g)	411 kcal	268 kcal	Schabowy bez panierki (100g)	- 143 kcal
Ziemniaki puree (200g)	215 kcal	142 kcal	Ziemniaki z wody (200g)	- 74 kcal
Surówka z majonezem (150g)	290 kcal	111 kcal	Surówka z winegretem (150g)	- 179 kcal
Napój owocowy (230 ml)	106 kcal	0 kcal	Woda z cytryną (230 ml)	- 106 kcal
	<u>1022 kcal</u>	<u>521 kcal</u>		- 501 kcal

MODYFIKACJA POSIŁKÓW

Triki, które Ci się opłacą

Kolacja pizza vs. grzanki

Kupna pizza mrożona z salami (1/2) (190g)	492 kcal	330 kcal	Grzanki na grahamce z wędliną drobiową, pieczarkami i mozzarellą	- 162 kcal
Ketchup (25 g)	28 kcal	28 kcal	Ketchup (25 g)	0 kcal
Napój gazowany typu cola (230g)	97 kcal	0 kcal	Herbata zielona (230 g)	- 97 kcal
	<u>623 kcal</u>	<u>358 kcal</u>		- 259 kcal

MODYFIKACJA POSIŁKÓW

Triki, które Ci się opłacą

Inne...

Tort tiramisu (170g)	570 kcal	319 kcal	Szarlotka (110g)	- 250 kcal
Chipsy (80g, 4 garści)	406 kcal	62 kcal	Popcorn (16g, 4 garści)	- 344 kcal
Kawa latte z 1 łyżeczką cukru (250ml, 200 ml mleka 3,2%)	164 kcal	44 kcal	Kawa z mlekiem (250 ml, 50 ml mleka 2%)	- 120 kcal

A potem ...
zmiany nawyków żywieniowych metodą
małych kroków

STRATEGIA DLA PODJADACZY

PODJADANIE = TYCIE

500 kcal/dzień

3 500 kcal/tydzień

14 000 kcal/miesiąc

możesz przytyć nawet 2 kg /miesiąc

1 kg = 7 000 kcal

Z powietrza nie tyjesz ;)

2 tygodnie (7000 kcal ponad CMP) + 1 kg

4 tygodnie + 2 kg

12 mc + 24 kg

JAK RADZIĆ SOBIE Z PODJADANIEM?

1

Rozróżnij głód fizjologiczny od emocjonalnego

2

Określ swój głód z użyciem skali głodu (1 silny głód, 10 objedzenie)

3

Jedz i pij regularnie wodę

4

Nie kupuj/nie miej w domu niezdrowych przekąsek

5

Spróbuj stosować post przerywany (16:8)

JAK RADZIĆ SOBIE Z PODJADANIEM?

6

Jedz uważnie (Mindful eating)

7

Zredukuj stres

8

Może zdrowsze zamienniki? Ale uwaga na kcal!

GŁÓD FIZJOLOGICZNY vs. EMOCJONALNY

GŁÓD FIZJOLOGICZNY

- Narasta stopniowo
- Pojawia się na kilka godzin po ostatnim posiłku
- Głód mija po zjedzeniu posiłku
- Sytość jest odczuwana po 10-15 minutach od rozpoczęcia posiłku
- Jesteś otwarta/y na różne produkty

GŁÓD EMOCJONALNY

- Pojawia się nagle
- Niezależny od godziny ostatniego posiłku
- Może pojawić się nawet po posiłku
- Celem nie jest nasycenie a zaspokojenie pragnienia, chęć nagrody
- Kierunkuje na konkretne pokarmy (zazwyczaj niezdrowe)

STRATEGIA DLA SKRUPULATNYCH

ILE KCAL JEŚĆ BY SCHUDNAĆ?

1 kg = 7000 kcal

500 kcal * 7 dni = 3500 kcal

Jedz o 500 kcal
mniej codziennie
w stosunku do
całkowitego
zapotrzebowania

3500 kcal = 0,5 kg

**NIE KIERUJ SIĘ ZASADĄ IM MNIEJ TYM LEPIEJ.
TO ZŁA DROGA!**

**PODSTAWĄ ODCHUDZANIA
JEST UJEMNY BILANS
ENERGETYCZNY**

ALE UWAGA ...

Eksperyment pewnego nauczyciela

- 2000 kcal z McDonalds
- 45 minut ćwiczeń 5/7
- 180 dni

Konsekwencje zdrowotne?

Facebook/Courtesy John Cisna

127 kg

99 kg

Fitatu Licznik Kalorii i Dieta

V Team Zdrowie i fitness

★★★★★ 22 729

3 PEGI 3

Zawiera reklamy · Umożliwia zakupy w aplikacji

⚠ Nie masz żadnych urządzeń.

➕ Dodaj do listy życzeń

Zainstaluj

YAZIO - Licznik Kalorii 4+

Liczenie kalorii i utrata wagi

YAZIO

Nr 7 w gatunku Zdrowie i fitness

★★★★★ 4,8, Ocen: 9,3 tys.

Gratis · Oferuje zakupy w aplikacji

MyFitnessPal

MyFitnessPal, Inc. Zdrowie i fitness

👑 Nasz wybór

★★★★★ 2 304 065

3 PEGI 3

Zawiera reklamy · Umożliwia zakupy w aplikacji

⚠ Nie masz żadnych urządzeń.

➕ Dodaj do listy życzeń

Zainstaluj

ile waży.pl

NARZĘDZIA DZIĘKI
KTÓRYM POLICZYSZ
kcal SWOJEGO
POSIŁKU

PLANOWANIE POSIŁKÓW

1

**Ustalenie planu posiłków na najbliższy tydzień
(dla siebie lub całej rodziny) – TABELA**

2

**Stworzenie listy zakupów (z uwzględnieniem zapasów
w spiżarni)**

3

**Wyznaczenie dni na gotowanie,
ewentualnie przygotowanie półproduktów**

TABELA DO PLANOWANIA GŁÓWNYCH POSIŁKÓW

PON.	WT.	ŚR.	CZW.	PIĄ.	SOB.	NIEDZ.
Owsianka z owocami	Kanapki	Jogurt z musli	Kanapki z jajkiem	Kanapki z awokado		Jajecznica
Grillowany łosoś	Grillowany łosoś	Leczo z cieciorką	Leczo z cieciorką	Makaron z pesto	Sushi	
	Sałatka z fetą	Sałatka z fetą	Zupa krem kupna + mozzarella	Omlet	Sałatka z awokado i fetą	

JAK DOBRZE ROBIĆ ZAKUPY?

- Zawsze idź za zakupy z listą
- Nie rób zakupów głodny/a
- Rozważ opcję zakupów on line
- Czytaj etykiety produktów spożywczych

CHLEB – który wybrać?

PEŁNOZIARNISTY

z mąki najbardziej wartościowej o typie 3000

zawiera dużo błonnika, witaminy z grupy B, cynk i magnez

jest ciężki

ma kolor szaro-brązowy

RAZOWY

z mąki o typie 2000

też zawiera błonnik, witaminy z grupy B, cynk magnez

jest lżejszy od pełnoziarnistego

ma kolor szaro-brązowy

GRAHAM

z mąki o typie 1850

też zawiera błonnik, witaminy z grupy B, cynk magnez

jest lżejszy od razowego

ma kolor popielaty

CHLEB – który wybrać?

SITKOWY

z mąki o typie 1400

zawiera już mniej
błonnik, witamin z
grupy B, cynku i
magnezu

jest lżejszy od graham

ma kolor jasno szary

WIELOZIARNISTY

Mieszanka różnych mąk
o różnym typie,
zazwyczaj jednak dużo
mąki o niskim typie

Wartość zależy od
rodzaju i typu mąki

Często posypyany
ziarnami i pestkami

„ZIARNISTY”

Z samych ziaren-
słonecznik, pestki dyni,
siemię lniane, orzechy
itp.

Zawiera dużo „dobrego
tłuszczu”

Mało w nim
węglowodanów

Nie pełni w diecie
„funkcji chleba”

Masło czy margaryna?

Więcej NKT
Mniej JNKT
Bardzo mało WNKT
Obecność naturalnych KT trans (2-3%)

Mniej NKT
Więcej JNKT
Więcej WNKT
KT trans (0,13-1,11%)*

Dla osób zdrowych małe ilości masła są ok. (powiedzmy 2-3 łyżeczki masła/dzień).
Natomiast **osoby z podwyższonym cholesterolem LDL** powinny ograniczyć masło do minimum!! A najlepiej zamienić je na tłuszcz bogaty w jedno i/lub wielonienasycone KT.

*Skład kwasów tłuszczowych, w tym izomerów trans nienasyconych kwasów tłuszczowych w wybranych tłuszczach spożywczych dostępnych w Polsce - Żywnie człowieka i Metabolizm - Tom 44, Numer 1 (2017)

Którą margarynę miękka wybrać?

DOBRY SKŁAD

ŚREDNI SKŁAD

MIKS TŁUSZCZOWY

Czym jeszcze można smarować pieczywo ?

- Serek kanapkowy typu Twój smak, Bieluch, Philadelphia itp.
- Miękkie awokado
- Pasty warzywne
- Hummus
- Pesto
- Oliwa z oliwek/olej lniany

JAK KOMPONOWAĆ POSIŁKI?

Prosty sposób NA ZDROWY POSIŁEK

Warzywa i owoce spożywaj jak najczęściej i w jak największej ilości – **co najmniej połowę tego, co jesz.**

Podziel talerz na pół.
50% powinny stanowić warzywa i owoce.

Zdrowe jedzenie jest tak proste jak dzielenie talerza na pół.

POLOWASUKCESU.PL

GĘSTOŚĆ ENERGETYCZNA

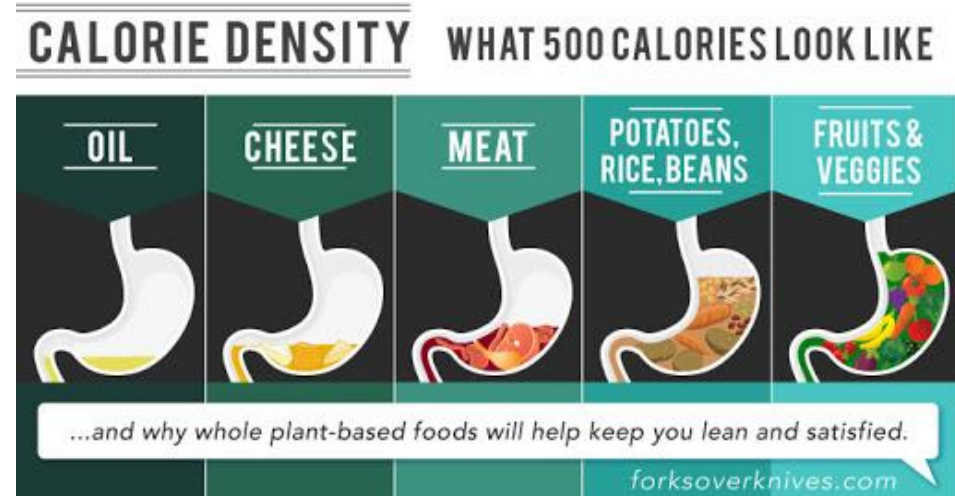
Co zrobić by posiłki były sycące?

Bardzo niska: < 60 kcal/100 g
warzywa i owoce

Niska: 60 – 150 kcal/100 g
pełne ziarna, chude mięsa, strączki,
nabiał nisko-tłuszczowy, banany,
ziemniaki, bataty

Umiarkowana: 160 – 390 kcal/100 g
chleb, sery, tłuste mięso, awokado,
suszone owoce

Wysoka: 400 – 900 kcal/100 g
słodczyce, ciastka, nasiona, orzechy,
masło orzechowe, tłuszcze, oleje,
majonez

wniosek:

JEDZ DUŻO WARZYW A BĘDZIESZ SYTY!

Co na przekąski?

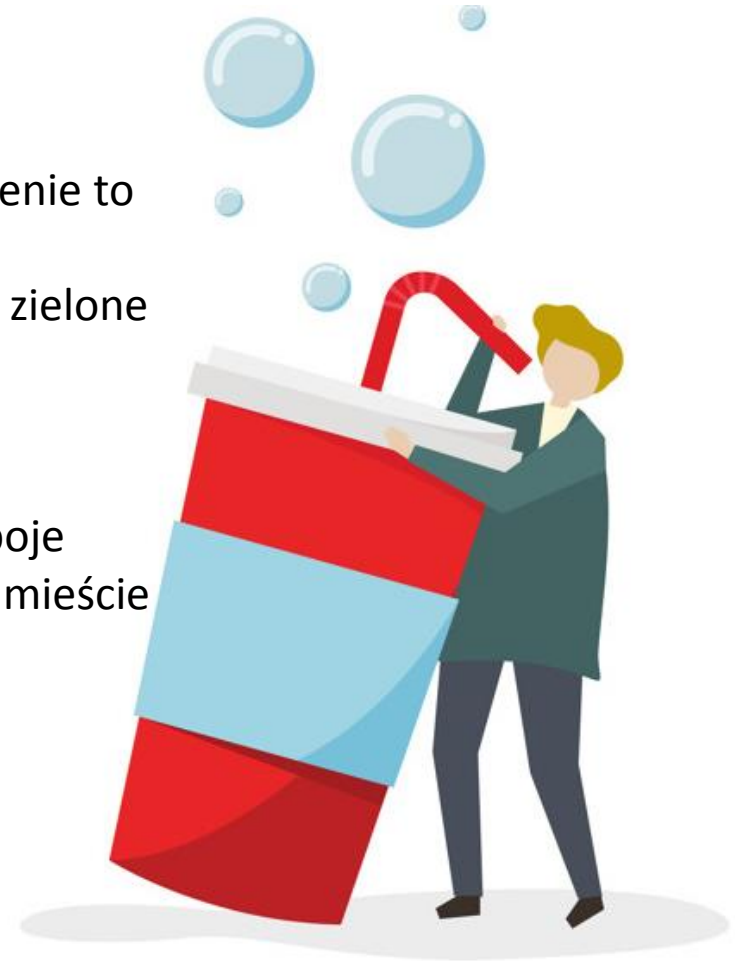

PŁYNY w ciągu dnia

ILE? ok. 1,5-2 L (dokładniej 30 ml/kg masy ciała)

CO? Woda kranowa, Woda mineralna (jak nadciśnienie to niskosodowa), woda z plastrem cytryny/miętą/rozmarynem, herbaty czarne, białe, zielone niesłodzone, napary ziołowe np. mięta

CZEGO UNIKAĆ? Soki (nawet 100%), napoje, wody smakowe, słodkie kawy z syropem czy cukrem, napoje energetyczne, „zimowe” herbaty (te kupowane na mieście z reguły są słodzone)

CZY CODZIENNIE W 100% TRZEBA JEŚĆ ZDROWO?

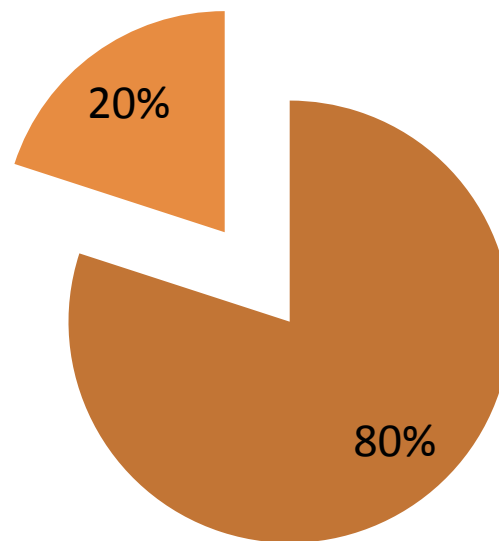
Co ze słodyczami, pizzą czy
alkoholem?

ZDROWE PODEJŚCIE DO NIEZDROWEGO JEDZENIA

zasada 80:20

VS.

Słodycze czy zdrowsze ich zastępniki?

Wybór należy do Ciebie! Zastanów się, co zaspokoi Twoje potrzeby?

A CO JEŚLI „MUSZĘ” POSŁODZIĆ?

- **MIÓD**
- **SYROP Z AGAWY**
- **SYROP DAKTYLOWY**
- **CUKIER TRZCINOWY BRĄZOWY, MUSKAVADO**

POLIOLE – „ALKOHOLE CUKROWE”:

- **KSYLITOL**
- **ERYTRYTOL**

- **STEWIA**
- **TAGATOZA**

POLIOLE „PLUSY”

- Mniejsza kaloryczność (1 g polioli to ok. 2,5 kcal)
- Niższy IG (sacharoza IG 70, ksylitol IG 8)
- Nie powodują próchnicy, wykazują działanie antybakteryjne
- Podnoszą poziom cukru we krwi łagodnie, nie powodując poposiłkowych hiperglikemii.

Spożywane w nadmiarze mogą powodować problemy gastryczne !

CO Z OWOCAMI? Mają przecież cukier!

Trzeba je jeść!

- Fruktaza naturalnie występuje zawsze wraz z witaminami, składnikami mineralnymi, antyoksydantami i błonnikiem.
- Owoce w dużej mierze składają się z wody
- Świeże owoce spożywane w rozsądnych ilościach nie stanowią zatem zagrożenia.

Należy natomiast wykluczyć z diety produkty dosładzane fruktozą i syropem glukozowo-fruktozowym (HFCS).

JAK BYĆ AKTYWNYM BEZ CHODZENIA NA SIŁOWNIĘ?

KONTROLA ILOŚCI KROKÓW- APLIKACJA NA TELEFON

CODZIENNIE ZRÓB 10 TYŚ KROKÓW

- Wysiadaj wcześniej z komunikacji
- Parkuj dalej od miejsca docelowego
- Spaceruj podczas rozmowy telefonicznej
- Korzystaj ze schodów zamiast jechać windą
  - Gestykuluj podczas rozmowy

MODNE DIETY CZY WARTO?

DIETA/POST OWOCOWO-WARZYWNY

1

WSKAZANIA

Brak!!

2

ZAŁOŻENIA

Do 800 kcal/dobę

Opiera się na warzywach niskoskrobiowych i owocach niskocukrowych

3

CO Z DZIAŁANIEM ODCHUDZAJĄCYM?

Podstawą nadal jest ujemny bilans energetyczny!

Tu jednak problemem jest zbyt mała podaż kcal.

4

MINUSY

Odczuwane zmęczenie, nudności, ból i zawroty głowy

Niedoborowa w białko, tłuszcz, witaminy i składniki mineralne

Może doprowadzić do zaniku miesiączki

Ryzyko zaburzeń odżywiania

POST PRZERYWANY (IF)

1

WSKAZANIA DLA OSÓB

Nielubiących jeść śniadań

Mających problem z wieczornym podjadaniem

2

ZAŁOŻENIA

Określone okno żywieniowe (najczęściej 16:8)

Np. 11.00 śniadanie a 19.00 kolacja

3

CO Z DZIAŁANIEM ODCHUDZAJĄCYM?

Podstawą nadal jest ujemny bilans energetyczny!

4

MINUSY

Ryzyko zaburzeń odżywiania

Ryzyko zjadania w „oknie żywieniowym” wysokoprzetworzonych, niezdrowych produktów

DIETA O NISKIM IG

1

WSKAZANIA DLA OSÓB

Z cukrzycą, IO i inne

Chcących zmienić nawyki żywieniowe i schudnąć

2

ZAŁOŻENIA

Pilnowanie niskiego IG posiłku a najlepiej także niskiego ŁG

3

CO Z DZIAŁANIEM ODCHUDZAJĄCYM?

Podstawą nadal jest ujemny bilans energetyczny!

4

MINUSY

Ryzyko ślepego korzystania jedynie z tabel IG produktów i nieumiejętnego komponowania posiłków, przez co szybka rezygnacja

Ile powinnam
jeść posiłków?

Czy muszę
jeść śniadanie?

Czy schudnę jeśli
główny posiłek będę
jadła o 19.00?

Czy muszę pić rano
wodę?

Czy powinnam jeść
jarmuż i nasiona
chia?

Czy mogę pić
kawę?

Autor:

Monika Stromkie-Złomaniec, dietetyk kliniczny

Zdjęcia:

Zdjęcia pochodzą z www.pl.freepik.com

oraz ze stron producentów konkretnych produktów spożywczych
w innym wypadku podano źródło przy zdjęciu/grafice

Nie kopiuj i nie przetwarzaj, ale wyciągnij z materiałów jak najwięcej dla siebie ;)

Pozdrawiam,

Monika Stromkie-Złomaniec

Dziękuję za uwagę

Monika Stromkie-Złomaniec

Dietetyk kliniczny